

Forord

Helse- og omsorgsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen

Det er en glede for Helse- og omsorgsdepartementet å presentere "Landsverneplan for helsesektoren – Rom for helse". Denne boken er et resultat av prosjektet "Landsverneplan for helsesektoren". Arbeidet inngår i prosjektet "Statens kulturhistoriske eiendommer" hvor alle departementer skal utarbeide landsverneplaner for statlige eiendommer innenfor sin sektor. Kulturminnevern er et sektorovergripende ansvar, og det er alle statlige eiendomsforvalteres oppgave å sørge for god oversikt, rutiner og kompetanse for oppfølging av verneverdige bygninger og anlegg innenfor egen portefølje.

Formålet med denne landsverneplanen er å verne et utvalg kulturminner og kulturmiljøer som dokumenterer utviklingen i spesialisthelsetjenesten. For vår sektors del er det gjort et utvalg på nærmere 300 bygninger.

Kunnskap om bygningene i en bredere sammenheng er en forutsetning for å vurdere og forstå deres verneverdi. Sykehus og andre helsebygg er ikke bare viktige som fysiske rammer for helsetjenestene. De er også materielle uttrykk for skiftende behov og holdninger, og endringer i de sosiale og vitenskapelige forutsetningene for behandling og omsorg. Samtidig er de også et resultat av endringer i bygningsteknologi, arkitektoniske idealer og økonomiske rammebetingelser. Bygningene kan gi oss verdifull kunnskap om slike forhold, men de kan og ha vesentlig estetisk og identitetsskapende verdi. Helse-

sektorens bygninger er mange steder svært synlige uttrykk for velferdsstatens utvikling. De representerer også høydepunkter i norsk arkitekturhistorie.

Det er derfor en glede å presentere denne historiske gjennomgangen. Departementet har lagt vekt på at den tematiske behandlingen ikke er avgrenset til den bygningsmassen staten ved helseforetakene er eier av i dag, men at hele bredden i den historiske utviklingen i helsesektoren blir presentert.

Med denne boken håper vi å bidra til økt kunnskap om helsesektoren generelt, og om bygg og anlegg i spesialisthelsetjenesten spesielt, og en interesse for den felles kulturarven mange av anleggene representerer. Det er vårt håp at det arbeidet som er nedlagt i forbindelse med landsverneplan-prosjektet skal bidra til forståelse og engasjement for god forvaltning av disse verdiene.

Boken inneholder også Riksantikvarens fredningsforskrift og retningslinjer for oppfølging av de aktuelle kulturminnene i sektoren. I boken finnes omtale av alle anlegg som er valgt ut for vern, og

på vedlagte CD finnes detaljert beskrivelse og dokumentasjon av samtlige bygninger og anlegg.

Helse- og omsorgsdepartementet vil rette en stor takk til de regionale helseforetakene for deltakelse og oppfølging av prosjektet og til de mange kontaktpersoner i helseforetakene som har deltatt med tilrettelegging for befaringer og innhenting av dokumentasjon. Takk også til Forsvarsbygg og Riksantikvaren for godt samarbeid.

Foto: Torgeir Haugaard, FMS.